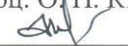
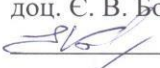

ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ
Факультет економіки та менеджменту
Кафедра філософії та соціально-політичних наук

Затверджую:
Декан факультету
проф. Є. В. Мироненко /

« 31 » 08 2021 р.

Гарант освітньої програми:
доц. О. П. Кваша /

« 31 » 08 2021 р.

Розглянуто і схвалено
на засіданні кафедри філософії та
СПН
Протокол №1 від 31.08.2021 р.

В. о. завідувача кафедри
доц. Є. В. Болотіна /

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

«ВСТУП ДО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ»

галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальність	052 «Політологія»
назва освітньої програми	«Політологія»
рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)

Розробник: Є.В. Мироненко, професор

Краматорськ, 2021

I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Актуальність вивчення дисципліни у зв'язку із завданнями професійної діяльності та навчання.

Дисципліна «Вступ до освітнього процесу» важлива з точки зору швидкої адаптації студентів до навчального процесу у вищому навчальному закладі та вміння організувати самостійну роботу студента у ВНЗ. Студент повинен оволодіти знаннями основних документів, що регламентують правила навчання, внутрішнього розпорядку академії і поведінки студентів. Студент повинен знати види та форми навчального процесу у ВНЗ та їх специфіку: лекції, семінари, практичні заняття, учбова практика, сесія. З метою швидкої адаптації у ВНЗ, студент повинен оволодіти роботою з літературою, самостійною роботою у ВНЗ.

1.2. Метою викладання навчальної дисципліни «Вступ до освітнього процесу» є ознайомлення студентів з особливостями майбутньої професії, її змістом і завданнями управлінської діяльності, роллю керівників різних рівнів в управлінні підприємством, особливостями організації підготовки спеціалістів цього профілю у ДДМА.

1.3. Основними завданнями вивчення дисципліни «Вступ до освітнього процесу» є:

- формування у студентів цілісного уявлення про систему підготовки за обраною спеціальністю;
- ознайомлення з методичними установками для подальшого опанування професії;
  - оволодіння методами, технологією, інструментами прийняття рішень;
  - виховання професійних і особистісних якостей, необхідних для спілкування з людьми, керування ними;
  - розвиток навичок та вмінь, потрібних для формування правильної ділової поведінки в конкретній ситуації.

1.4. Постреквізити вивчення дисципліни: «Загальна теорія політики».

1.5. Мова викладання: українська.

1.6. Обсяг навчальної дисципліни та його розподіл за видами навчальних занять:

- загальний обсяг становить 30 годин / 1 кредит, в т.ч.:
- денна форма навчання: лекції – 18 годин, практичні заняття – 7 годин, самостійна робота студентів – 15 годин.

II. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

При викладанні навчальної дисципліни «Вступ до освітнього процесу» увага приділяється оволодінню здобувачами такими загальними компетентностями, як:

- знання предметної області та розуміння професійної діяльності **(ЗК01)**;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. Наполегливість у досягненні мети, турбота про якість виконуваної роботи. Здатність оцінювати об'єкти політичного знання, основні проблеми і суперечності **(ЗК03)**;
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). Здатність до ефективного комунікування та співпраці з колегами, толерантність до іншої та інакшої позиції **(ЗК04)**.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Вступ до освітнього процесу» здобувач вищої освіти повинен продемонструвати достатній рівень сформованості наступних результатів навчання:

- розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності (РН01); □ вміти критично мислити у сфері професійної діяльності (РН03); □ мати навички професійної комунікації (РН04).

Знання:

набуті у процесі вивчення політичних наук концептуальні наукові та практичні знання; використовувати методичні, методологічні та організаційно-технічні прийоми вивчення ефективності діяльності й проектування політологічного дослідження; набуті у процесі вивчення соціології критичне осмислення теорій, принципів, методів і

понять у сфері професійної діяльності та/або навчання; **Уміння/навички:**

навички використовувати методичні, методологічні та організаційно-технічні прийоми вивчення ефективності діяльності й проектування соціологічного дослідження; навички досліджувати й характеризувати різні види соціальних страт і субстрат і соціальної структури суспільства та взаємовідносин соціальних культур, визначаючи їх особливості, переваги й недоліки; поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички;

уміння працювати з монографічними, довідково-статистичними, електронними джерелами зсоціальної, філософської та політичної проблематики; уміння критично

осмислювати лекційний та позалекційний навчальний матеріал. **Комунікація:**

вміння доносити до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; збір, інтерпретація та застосування соціально-політичних даних;

вміння спілкуватися з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово. **Відповідальність та**

автономія:

відповідальність за управління складною професійною діяльністю;

спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; відповідальність за формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; відповідальність за організацію та керівництво професійним розвитком осіб та груп.

III ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Розподіл обсягу дисципліни за видами навчальних занять та темами

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)				
		Усього	в т.ч.			
			Л	П (С)	Лаб	СРС
Модуль 1. Особливості соціально-психологічної адаптації особистості до навчального процесу						
1.	Цілі та задачі курсу “Вступ до освітнього процесу”. Адаптація до навчального процесу у вищому навчальному закладі	8	2	2	-	4

2.	Поняття та етапи ділової кар'єри. Основи персонального менеджменту	8	2	2	-	4
3.	Корпоративна культура організації (ВНЗ)	8	2	2	-	4
4.	Особливості психологічної саморегуляції особистості	6	2	1	-	3
Усього годин		30	8	7	-	15

Л – лекції, П (С) – практичні заняття, СРС – самостійна робота студентів.

3.2. Тематика лекційних занять

Тема 1. Цілі та задачі курсу “Вступ до освітнього процесу”. Адаптація до навчального процесу у вищому навчальному закладі.

Адаптація - результат (і процес) взаємодії індивіда і навколишнього середовища, що забезпечує оптимальне його пристосування до життя і діяльності. Адаптація компенсує недостатність звичної поведінки в нових умовах. Через неї реалізується можливість прискорення ефективного функціонування особистості в незвичайних обставинах.

Труднощі адаптаційного періоду пов'язані з розлученням зі шкільними друзями і позбавленням їхньої підтримки та розуміння; невизначеністю мотивації вибору професії та недостатньою психологічною готовністю до опанування нею; відсутністю системи саморегуляції і самоконтролю за своєю діяльністю і поведінкою та відсутністю повсякденного контролю за ними з боку батьків і викладачів; пошуком оптимального режиму праці й відпочинку та налагодженням побуту; відсутністю навичок самостійної навчальної роботи (невміння працювати з джерелами інформації, конспектувати літературу тощо).

Форми адаптації студентів-першокурсників: 1. Адаптація формальна, яка стосується інформаційної обізнаності з новими реаліями студентського життя, пристосування до умов навчального закладу. 2. Адаптація соціально-психологічна як процес внутрішньої інтеграції груп студентів-першокурсників в студентському оточенні взагалі. 3. Дидактична адаптація, яка пов'язана з готовністю студента опанувати різноманітними організаційними формами навчання у вищій школі, методами і змістом навчально-професійної діяльності, пристосуватися до значного збільшення обсягу навчального матеріалу, до складної мови наукових текстів і вивчення спеціальних предметів.

Тема 2. Поняття та етапи ділової кар'єри. Основи персонального менеджменту.

Кар'єра - це суб'єктивно усвідомлені власні поведінка і позиція, пов'язані з трудовим досвідом і діяльністю протягом життя людини. При цьому необхідно дотримання умови взаємної зацікавленості в розвитку кар'єри як підприємства, так і самого працівника. Кар'єра - мотивація до досягнення успіху, знання самого себе, успіх і самовіддача, самоконтроль і працездатність, впевненість в собі і об'єктивність і т. д. Актуальність теми полягає в необхідності вдосконалення процесу управління кар'єрою в організації, що зумовлено ситуацією в суспільстві, сучасним станом кадрового питання, проблемою раціонального використання кадрового потенціалу.

Тема 3. Корпоративна культура вищого навчального закладу.

Корпоративна культура - це система цінностей та переконань, які розділяє кожен працівник фірми та передбачає його поведінку, обумовлює характер життєдіяльності організації. Культура закладу вищої освіти виявляється на двох організаційних рівнях. На верхньому рівні представлені такі видимі фактори як стиль одягу, символи, організаційні церемонії і т.п. Він охоплює також елементи культури, які ми відчуваємо і бачимо: спілкування, традиції тощо. На глибшому рівні перебувають цінності та норми, які реалізують поведінку співробітників. В основі організаційної культури лежить система стосунків, що визначає поведінкові норми і виробничу поведінку працівників організації як наприклад, ставлення керівництва університету до викладачів, співробітників, студентів, до своєї конкретної роботи, завдань тощо.

Поведінкові норми мають бути закріплені в таких документах як «Корпоративне керівництво», «Корпоративний кодекс». Також існують негласні вимоги, які сприймаються всіма як певне зведення правил. Модель корпоративної культури: корпоративне керівництво; імідж викладача; етикет студентів. Верхній рівень (зовнішня складова) корпоративної культури): культура спілкування; профорієнтаційна робота; підтримка соціальних проєктів; імідж університету. І навпаки, за зовнішніми ознаками можна простежити глибинні цінності й ідеї організації. Ці ціннісні орієнтації передаються членам колективу через символічні засоби духовного й матеріального оточення.

Тема 4. Особливості психологічної саморегуляції особистості.

Рівень психічної регуляції, організація і функціонування якого здійснюється і контролюється довільно і усвідомлено, позначається поняттям «усвідомлена саморегуляція». При цьому мається на увазі не постійно розгорнута актуальна усвідомленість всіх моментів регуляції суб'єктом своєї цілеспрямованої активності, а їх принципова підвладність свідомості студента, доступність свідомому аналізу, контролю і управлінню.

Концептуальна модель саморегуляції відображає її принципову внутрішню структуру. Ця модель відображає загальні і в той же час істотні для різних процесів регуляції моменти. Саморегуляція відбита в цій моделі як цілісна відкрита система, що складається з функціональних ланок, підставою для виділення яких є їх специфічна функція в загальному контурі регулювання, абстрагована від психічних засобів її реалізації. Внутрішня структура саморегуляції при достатній сформованості її окремих компонентів забезпечує ефективність діяльності відносно її мети. Компонентна структура саморегуляції інваріантна, постійна для самих різних видів і форм довільної активності студента.

Загальна модель вказаної системи саморегуляції складається з наступних функціональних ланок: прийнята студентом мета діяльності; суб'єктна модель її значимих умов; програма власне виконавських дій; суб'єктна система критеріїв успішності діяльності; контроль і оцінка реальних результатів; рішення про корекцію системи саморегуляції.

3.3. Тематика практичних занять

№ з/п	Тема заняття
----------	--------------

1.	Заняття 1. Цілі та задачі курсу “Вступ до освітнього процесу”. Адаптація до навчального процесу у вищому навчальному закладі
2.	Заняття 2. Поняття та етапи кар’єри в організації. Основи персонального менеджменту
3.	Заняття 3. Корпоративна культура організації (ВНЗ)
4.	Заняття 4. Особливості психологічної саморегуляції особистості

3.4. Перелік індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми або тем, з яких виконується індивідуальне завдання	Назва і вид індивідуального завдання
1.	Тема 3. Корпоративна культура організації. 3.1. Історія та перспективи розвитку ВНЗ (ДДМА) в Україні. 3.2. Основні символи, традиції, особливості спілкування в ВНЗ. 3.3. Традиції студентського та професорсько-викладацького колективу ДДМА. Тема 4. Особливості психологічної саморегуляції особистості. 4.1. Стресові фактори навчання студента. 4.2. Техніки психологічної саморегуляції у період сесії.	Реферативна робота та її захист (доклад) на практичному занятті
	4.3. Аутогенне тренування як техніка психологічної саморегуляції студента. 4.4. Арт-терапія як методика психологічної саморегуляції студента. 4.5. Соціально-психологічна робота з фобіями в процесі навчання. 4.6. Техніки НЛП та їх значення в переорієнтації мозкової діяльності студента.	

IV КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

4.1. Перелік обов’язкових контрольних точок для оцінювання знань студентів денної форми навчання

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Мак балів	Характеристика критеріїв досягнення результату навчання для отримання максимальної кількості балів
1.	Контроль поточної роботи на практичних заняттях	10	Студент здатний продемонструвати критичне осмислення лекційного та позалекційного матеріалу, брати кваліфіковану участь у дискусії з наведенням аргументації
2.	Індивідуальне завдання	30	Студент здатний виконати розрахунок конкурентоздатності продукції машинобудівного виробництва за різними методами

3.	Модульна контрольна робота	20	Студент виконав тестові та розрахункові завдання, що відповідають програмним результатам навчання за темами змістового модуля
4.	Контроль поточної роботи на практичних заняттях	10	Студент здатний продемонструвати критичне осмислення лекційного та позалекційного матеріалу, брати кваліфіковану участь у дискусії з наведенням аргументації
5.	Тестові завдання	30	Студент виконав тестові завдання та навів аргументовані відповіді на ситуаційні завдання що відповідають програмним результатам навчання за темами змістового модуля
Всього		100	-

4.2. Перелік обов'язкових контрольних точок для оцінювання знань студентів заочної форми навчання

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Max балів	Характеристика критеріїв досягнення результатів навчання для отримання максимальної кількості балів
1	Тестова контрольна робота	20	Студент виконав тестові завдання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
2	Реферативна робота	40	Студент виконав аналітично-розрахункові завдання та навів аргументовані відповіді на ситуаційні завдання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
Залік		40	залікова робота з завдань білету

4.3. Критерії оцінювання сформованості програмних результатів навчання під час підсумкового контролю

Синтезований опис компетентностей	Типові недоліки, які зменшують рівень досягнення програмного результату навчання
<ul style="list-style-type: none"> здатність визначати особливості організації навчального процесу у системі вищої освіти; здатність до розуміння особливостей нормативно-правової бази підготовки фахівців з менеджменту; 	75-89% - засвоєно більше 90% матеріалу; студент обізнаний у теоретичному матеріалі, володіє поняттями та пояснювальним апаратом дисципліни, в змозі розв'язувати усі види типових та творчі нетипові задачі, здатний до оригінального творчого мислення, має навички комплексного оцінювання організаційних процесів, вміє самостійно працювати над навчальним матеріалом з використанням навчальних та наукових літературних джерел.

<ul style="list-style-type: none"> • здатність визначати роль особистості керівника в сучасному менеджменті; • здатність інтегрувати знання, уміння і навички та ефективно використовувати їх умовах швидкої адаптації організацій до вимог зовнішнього середовища; • студент здатний демонструвати знання щодо основних принципах успішної зміни корпоративної культури; • студент здатний демонструвати знання щодо регулювання діяльності організації при змінах організаційного характеру; • готовність формулювати цілі, реалізовувати стратегії організації; • здатність знаходити нестандартні рішення типових завдань; • здатність описувати вимоги сучасної економіки до випускника вищого навчального закладу; • здатність використовувати метод персонального менеджменту; • здатність описувати предметну область і зміст професії менеджера; □ здатність працювати в команді налагоджувати міжособистісні взаємодії при вирішенні професійних завдань • здатність оперувати отриманими знаннями для прийняття раціональних управлінських рішень в конкретних виробничих ситуаціях. 	<p>60-74% - засвоєно більше 75% матеріалу; студент добре обізнаний у теоретичному матеріалі, добре володіє категоріальним та пояснювальним апаратом дисципліни, має навички розв'язання типових та нескладних нетипових задач, вміє самостійно працювати над навчальним матеріалом з використанням навчальних та наукових літературних джерел</p>
<p>Афективні:</p> <ul style="list-style-type: none"> • здатність брати участь у колективному обговоренні; • здатність до критики та самокритики 	<p>менше 60% - засвоєно більше 60% матеріалу; студент знайомий з основними поняттями дисципліни, має загальне уявлення про закономірності функціонування та розвитку машинобудівного підприємства, має навички розв'язання типових задач, вміє самостійно працювати над навчальним матеріалом з використанням навчальних літературних джерел;</p> <p>75-89% - студент припускається певних логічних помилок в аргументації власної позиції в дискусіях на заняттях та під час захисту індивідуальних завдань, відчуває певні складності у поясненні фахівцю</p>
<p>Синтезований опис компетентностей</p>	<p>Типові недоліки, які зменшують рівень досягнення програмного результату навчання</p>
	<p>окремих аспектів професійної проблематики</p>

<p>під час дискусії;</p> <ul style="list-style-type: none"> • здатність до усного спілкування рідною мовою у процесі дискусії. 	<p>60-74% - студент припускається істотних логічних помилок в аргументації власної позиції, слабо виявляє ініціативу до участі у дискусіях та індивідуальних консультаціях за наявності складності у виконанні індивідуальних завдань; відчуває істотні складності при поясненні фахівцю або нефахівцю окремих аспектів професійної проблематики</p> <p>менше 60% - студент не здатний продемонструвати володіння логікою та аргументацією у виступах, не виявляє ініціативи до участі у дискусії, до консультування з проблемних питань виконання індивідуальних завдань, не здатний пояснити нефахівцю суть відповідних проблем професійної діяльності; виявляє зневагу до етики навчального процесу</p>
<p>Психомоторні:</p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний формувати міжособові стосунки у колективі при обстоюванні власної позиції під час дискусії; • студент здатний критично оцінювати явища, ситуації, діяльність осіб, спираючись на отриманні знання; • студент здатний працювати самостійно при опрацюванні джерел, підготовці доповіді з презентацією, підготовці альтернативних підходів до висвітлення теми дискусії; • студент здатний працювати з монографічними, довідково-енциклопедичними, статистичними, електронними джерелами з соціально-політичної проблематики та менеджменту. 	<p>75-89% - студент припускається певних помилок у стандартних методичних підходах та відчуває ускладнення при їх модифікації за зміни вихідних умов навчальної або прикладної ситуації</p> <p>60-74% - студент відчуває ускладнення при модифікації стандартних методичних підходів за зміни вихідних умов навчальної або прикладної ситуації</p> <p>менше 60% - студент нездатний самостійно здійснювати пошук та опрацювання нормативно-правової бази підприємницької діяльності, виконувати індивідуальні завдання, проявляє ознаки академічної недобросовісності при підготовці індивідуальних завдань та виконанні контрольних робіт, не сформовані навички самооцінки результатів навчання і навичок міжособистісної комунікації з прийняття допомоги з виправлення ситуації</p>

V ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Характеристика змісту засобів оцінювання
1.	Контроль поточної роботи на практичних заняттях	☐ фронтальне опитування за термінологічним матеріалом та теоретичними положеннями; ☐ оцінювання аргументованості звіту про розбір ситуаційних завдань; ☐ оцінювання активності участі у дискусіях
2.	Індивідуальні завдання	☐ виконання індивідуального завдання;

		☐ оцінювання самостійності та якості виконання завдання в ході звіту-захисту реферативної роботи та співбесіди
3.	Модульна контрольна робота	☐ стандартизовані тести; ☐ аналітично-розрахункові завдання; ☐ ситуаційні завдання
	Підсумковий контроль	☐ стандартизовані тести; ☐ аналітично-розрахункові завдання; ☐ ситуаційні завдання

VI РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Мізес Л. фон. Лібералізм у класичній традиції. *Лібералізм. Антологія*. К.: Смолоскип, 2017.
2. Кекес Дж. Зasadничі цінності лібералізму. *Лібералізм. Антологія*. К.: Смолоскип, 2018.
3. Берлін І. Два концепти свободи. *Лібералізм. Антологія*. К.: Смолоскип, 2017.
4. Доннелі Дж. Права людини і західний лібералізм. *Лібералізм. Антологія*. К.: Смолоскип, 2018.
5. Руджеро Гвідо ді. Лібералізм і демократія. *Лібералізм. Антологія*. К.: Смолоскип, 2019.
6. Керк Р. Основні принципи консерватизму. *Консерватизм. Антологія*. К.: Смолоскип, 2018.
7. Дізраелі Б. Консервативна концепція рівності. *Консерватизм. Антологія*. К.: Смолоскип, 2018.
8. Берк Е. Права людини. *Консерватизм. Антологія*. К.: Смолоскип, 2017.
9. Гегель Г. В. Ф. Держава. *Консерватизм. Антологія*. К.: Смолоскип, 2018.
10. Липинський В. Консерватизм і поступ. *Консерватизм. Антологія*. К.: Смолоскип, 2018.
11. Рябов С. Г. Політологічна теорія держави. К.: Тандем, 2016.
12. Сутність та різновиди громадянського суспільства. *Основи демократії*. К., 2019.
13. Політичні партії. *Основи демократії*. К., 2015.
14. Права та свободи людини. *Основи демократії*. К., 2016.
15. Що є демократія? *Основи демократії*. К., 2017.
16. Політичні партії України. К.: Український центр політичного менеджменту, 2018. Т. 1-3.
17. Держава, влада та громадянське суспільство у документах політичних партій України (кінець 1980-х - перша половина 2011 рр.). К.: ІПЕНД, 2018.
18. Українська багатопартійність: політичні партії, виборчі блоки, лідери. К.: Основні цінності, 2019.
19. Європейська соціал-демократія. Трансформація у прогресі. К.: Основні цінності, 2018.

Додаткова:

1. Shugart M. S., Carey J. M. Presidents and Assemblies: Constitutional Design and Electoral Dynamics. Cambridge University Press 2018.

20. Українські ліві: між ленінізмом і соціал-демократією. К.: КМ "Academia", 2017.
21. Погорелова А. І. Розвиток культури парламентаризму в Україні. К.: Парламентське видництво, 2019.
22. Кислий П., Вайз Ч. Становлення парламентаризму в Україні. К.: Абріс, 2018.
23. Рудич Ф. М. Політологія. К.: Либідь, 2019.
24. Димитрова Л. М., Кисельов С.О. Політологія. К.: Знання, 2019.

Інформаційні ресурси в інтернеті:

25. Програма партії "Європейська Солідарність". URL: http://solydarnist.org/wpcontent/uploads/2015/12/programa_solidarnist.pdf
26. Програма народного фронту. URL: <http://nfront.org.ua/program>
27. Програма партії Радикальної партії О. Ляшка. URL: <http://liashko.ua/program>
28. Програма партії Відродження. Політична партія.
URL: <http://vidrodzhennya.org.ua/ru/category/program/>
29. Програма партії Батьківщина. URL: <https://ba.org.ua/programm/>
30. Програма партії Опозиційний блок «За життя». URL: <http://opposition.org.ua/peredviborcha-programa-opozicijnogo-bloku.html>
31. Програма партії Самопоміч. URL: https://samopomich.ua/wp-content/uploads/2014/09/program_OS.pdf
32. Програма партії ВО "Свобода". URL: <http://svoboda.org.ua/party/program/>
33. Програма партії СПУ. URL: <http://socparty.com.ua/index.php/press/news/376-376>
34. Машталер О. В. Змішана форма державного правління: теоретична модель та її практичне застосування. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/9731/Mashtaler_Zmishana_forma_derzhavnoh_o.pdf

Форми та методи навчання: лекції, семінарські заняття, СР здобувача вищої освіти.